

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสังคมปัจจุบันนี้เทคโนโลยีได้มีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านอุตสาหกรรม ด้านสังคม ด้านการคมนาคม ด้านการติดต่อสื่อสารตลอดจนด้านการศึกษา มีการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ โดยนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษา สร้างวัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (Instructional Media) เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2535 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2553 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้ทำการสำรวจถึงสถิติการอ่านหนังสือของคนไทยพบว่า คนไทยตั้งแต่อายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป อ่านหนังสือลดลงจากร้อยละ 69.10 ในปี 2548 เป็นร้อยละ 66.30 ในปี 2551 และจากจำนวนคนที่ไม่อ่านหนังสืออีกร้อยละ 33.70 นั้นใช้เวลาเพื่อดูโทรทัศน์ถึงร้อยละ 54.30 รองลงมาคือ ไม่มีเวลาอ่าน ไม่สนใจ หรือไม่ชอบอ่านหนังสือ และอ่านหนังสือไม่ออก ตามลำดับ ซึ่งจากสถิติยังพบว่าคนไทยอ่านหนังสือลดลงเกือบทุกวัย คนไทยใช้เวลาอ่านหนังสือน้อยลงจากเฉลี่ย 51 นาทีต่อวันในปี 2548 ลดเหลือ 39 นาทีต่อวันในปี 2551 โดยมีกลุ่มเยาวชนอ่านหนังสือมากที่สุดคือ 46 นาทีต่อวัน โดยอ่านหนังสือประเภทตำราเรียนตามหลักสูตรมากที่สุด เนื่องจากยังอยู่ในวัยการศึกษาภาคบังคับ จึงถือได้ว่าการอ่านมีความสำคัญกับนักเรียน โดยเฉพาะหนังสือตำราเรียนเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ หนังสือเรียนทั่วไปยังมีจำนวนน้อยและยังขาดความทันสมัยไม่สร้างความสนใจต่อผู้เรียน ซึ่งอยู่ในวัยรุ่น สาเหตุหลักของการไม่อ่านหนังสือของประชากรคือ ชอบฟังวิทยุ ดูทีวีมากกว่าการอ่าน เนื่องจากการนำเสนอทั้งภาพและเสียง ซึ่งสร้างความสนใจมากกว่าการอ่านหนังสือ (จันทร์ ทงสมัคร. 2541 : 1-2)

การจัดการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2551 มาตรา 22 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้นครูผู้สอนและผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็น

ผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตนเอง

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่โรงเรียนกุสุมาลย์วิทยาคม ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นประวัติ 9 พระอริยสงฆ์ ผลงาน และคติธรรม สื่อการสอนที่เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีแต่ข้อความที่เป็นตัวหนังสืออย่างเดียว ไม่สามารถสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนได้ จึงส่งผลทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หรือ Electronic book (e-book) เป็นสื่อสำคัญอย่างหนึ่งที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่จะนำสื่อหนังสือเข้าไปบรรจุอยู่ในรูปแบบของดิจิทัล (Digital) ทั้งนี้เพื่อลดข้อจำกัดจากการอ่านหนังสือปกติทั่วไป บทบาทของผู้สอนมีการเปลี่ยนแปลงไปเน้นหนักทางด้านกาใฝ่หาความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ วิธีการสอนที่หลากหลาย หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะครอบคลุมหนังสือต่างๆ ไปที่จัดทำแล้วสามารถอ่านโดยเฉพาะ การจัดการเรียนการสอนในสังคมการเรียนรู้ในปัจจุบันทุกประเทศเห็นความสำคัญในการจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อประกอบการเรียนการสอนโดยอาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นตัวช่วยดำเนินการ ในการจัดการให้เกิดระบบการเรียนรู้ออนไลน์ยุคแรกๆ ใช้ระบบสื่อสารที่มีอยู่ในขณะนั้น เช่น การจัดการเรียนการสอนทางวิทยุ โทรศัพท์ ดาวเทียม แต่ในปัจจุบันใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอน โดยการจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้น จะใช้คอมพิวเตอร์เป็นตัวดำเนินการในการจัดทำโดยใช้โปรแกรมที่พัฒนาเอง หรือภาษาเอสทีเอ็มแอล (HTML) ในการเขียนหรือใช้โปรแกรมสำเร็จรูปอื่นๆ ช่วยเขียนขึ้น กลายเป็นโปรแกรมช่วยสอนในลักษณะต่างๆ โปรแกรมที่นิยมใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาต่างๆ ในขณะนี้ได้แก่ โปรแกรม Blackboard, Syllas, Education Sphere, Advance Vision, Exam Cabernet, Web CT และ Media STAQ เป็นต้น (เสาวลักษณ์ ญาณสมบัติ. 2545 : 6-7)

สภาพปัจจุบันการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในระดับประเทศมีปัญหาหลายประการ คือ 1) ครูสอนพระพุทธศาสนาไม่มีคุณวุฒิทางพระพุทธศาสนาไม่เคยมีประสบการณ์การสอนวิชาศีลธรรมมาก่อน และขาดความสนใจในการศึกษาพระพุทธศาสนา 2) ผู้เรียนไม่มีความรู้ทางพระพุทธศาสนา หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา น้อยมาก และวัฒนธรรมจากตะวันตกทำให้ผู้เรียนเห็นว่าล้าสมัย 3) ฝ่ายบริหารและ

บุคลากรอื่นๆ ของโรงเรียน ไม่เห็นความสำคัญของวิชาพระพุทธศาสนา 4) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและคู่มือการสอนสำหรับครูมีการจัดทำขึ้นมาน้อยมาก 5) วิธีการของครูผู้สอน ตั้งแต่อดีตยึดการสอนแบบบรรยายเป็นหลัก มีการจัดกิจกรรมเสริมบทเรียนน้อยมาก 6) ครูผู้สอนแทบไม่ได้ใช้สื่อการสอนเลย และมีสื่อการสอนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหารายวิชาน้อยมาก ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อวิธีการสอนเนื้อหาและสื่อที่ใช้ซ้ำๆ มาหลายครั้ง 7) ผู้ปกครองขาดการติดตามผลการเรียน หรือมีการติดตามผลการเรียนในรายวิชาน้อยมาก และ 8) การเรียนการสอนส่วนใหญ่ จัดขึ้นในห้องเรียนปกติ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนไม่สนับสนุนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา นางลักษณ์ วิรัชชัย (2548 : 59) การที่จะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ปัจจัยหนึ่งที่ควรปรับปรุงคือครูต้องพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูผู้สอนควรทำหน้าที่เป็นผู้จัดกิจกรรมให้กับนักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองมากกว่าจะเป็นผู้บอกเล่าให้นักเรียนได้จดจำเนื้อหาสาระโดยคำนึงถึงวุฒิภาวะประสบการณ์เดิม และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่นักเรียนได้รับมาก่อนเข้าห้องเรียน การเรียนรู้ของนักเรียนจะเกิดขึ้นในระหว่างที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมโดยตรงในกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นๆ และเมื่อนักเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นไปแล้วจะเกิดทักษะในการแก้ปัญหาและรู้จักการตัดสินใจตลอดจนเป็นผู้ที่มีความคิดวิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล (นันทิยา บุญเคลือบ. 2540 : 7-12)

จุดเด่นของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คือ มีวิธีการจัดการเก็บข้อมูลที่เป็นข้อความ ตัวเลข ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงต่างๆ และนำเสนอข้อมูลด้วยการเชื่อมโยงเนื้อหาหรือสิ่งสัมพันธ์เข้าด้วยกัน (พงษ์ระพี เตชพาหพงษ์. 2540 : 15) รวมถึงมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ ถือเป็นสื่อคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียที่ตอบสนองให้เกิดความสนใจแก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นการสนับสนุนการศึกษาด้วยตนเอง สามารถใช้เป็นสื่อเสริมในการเรียนการสอนได้ โดยคณะกรรมการสัมพันธการสื่อสาร ให้ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ข้อความ ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว และเสียง เพื่อนำผู้เรียนสู่กระบวนการเรียนการสอน (นwor แจ่มขำ. 2547 : 2) ดังนั้น การเรียนการสอนที่ใช้สื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ ในจังหวัดสกลนครสามารถทำให้นักเรียนเกิดความสนใจต่อการเรียนมากขึ้น และมีเจตคติในทางที่ดีต่อพระอริยสงฆ์ รู้ถึงประวัติพระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร รู้ถึงหลักคำสอนของพระอริยสงฆ์ และสามารถพัฒนาตนให้สู่ความเจริญในการดำเนินชีวิต

ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อต้องการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ และสติปัญญาความรู้และคุณธรรม การศึกษาไทย จึงให้ความสำคัญต่อกลไกของการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจ สำคัญของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้รูปแบบของการเรียนรู้เกิดความหลากหลาย ที่สนองตอบต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง ผนวกกับสังคมของโลกในปัจจุบัน การพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมีความก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว จึงได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือ ไอซีที (ICT : Information and Communication Technology) เข้ามาช่วยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ มากขึ้น (สมบัติ นพรัตน์. 2553 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกุสุมาลย์วิทยาคม อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร โดยการพัฒนาและหารูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ประกอบการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร โดยหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นนี้ ผู้เรียนสามารถตอบสนองกับบทเรียนได้ และทราบผลการ ตอบสนองทันที สื่อที่นำเสนอทำให้ได้เห็นรูปภาพพระอริยสงฆ์ ผลงานและคติธรรมต่างๆ และการได้ยินเสียงเพลงเทศนา และสิ่งเหล่านี้ต่างเป็นตัวกระตุ้นและการเสริมแรงที่สำคัญ ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเกิดความสนใจ และในที่สุดก็จะเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ข้อดีอีกประการหนึ่งคือสามารถจัดไว้เพื่อให้ใครก็ได้นำไปใช้ และสามารถจัดเพื่อสนอง ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้ด้วยการนำคอมพิวเตอร์ เข้ามาช่วยในการ จัดการเรียนการสอนนั้น ก็เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษารายบุคคล โดยนักเรียน สามารถที่จะเรียนได้ตามเวลาที่สะดวกโดยไม่มีใครบังคับ จะเรียนเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับ ความรู้พื้นฐาน ความสามารถของนักเรียน และลักษณะการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นวิถีทางของการสอนรายบุคคลโดยอาศัยความสามารถของเครื่องคอมพิวเตอร์จัด ประสบการณ์ที่มีความสัมพันธ์ มีการแสดงเนื้อหาตามลำดับต่างกันด้วยบทเรียนที่เตรียมไว้ อย่างเหมาะสม นับเป็นการสอนรายบุคคลอย่างแท้จริง (Stolurow. 1976 : 268-270)

จากปัญหาในการเรียนการสอนที่เกิดขึ้น และความสำคัญของหนังสือเรียน อิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านที่ผู้เรียนสามารถนำไปเรียนด้วยตนเองที่บ้าน หรือใช้ในโรงเรียน ในช่วงเวลาว่างหรือชั่วโมงซ่อมเสริม โดยที่ไม่จำเป็นต้องมีครูคอยดูแลอยู่ด้วยตลอดเวลา

ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในครั้งนี้มีลักษณะเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์คือมีทั้งภาพ ตัวอักษร ภาพเคลื่อนไหว เสียง และเชื่อมต่อวิดีโอ เชื่อมโยง อินเทอร์เน็ต เพื่อให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยความสนุกเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กับการพัฒนาความสามารถการอ่านด้วยตนเอง

ปัญหาของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัยไว้ ดังนี้

1. คุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับใด
2. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หรือไม่ อย่างไร
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกุสุมาลย์ วิทยาคม อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ที่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่ อย่างไร
4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อประเมินคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อพัฒนาหนังสือเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. คุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

2. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

3. นักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากขึ้นไป

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ได้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงขึ้น
3. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยใช้นวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน กุสุมาลย์วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 8 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 293 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกุสุมาลย์วิทยาคม สังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 35 คน โดยการสุ่มแบบ แบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เนื่องจากมีการจัดการเรียนแบบผลของการเรียน และคุณลักษณะของนักเรียนมีความคล้ายคลึงกัน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. **ตัวแปรต้น** ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร
2. **ตัวแปรตาม** ได้แก่
  - 2.1 คุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัด สกลนคร
  - 2.2 ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ใน จังหวัดสกลนคร
  - 2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ได้จากการเรียนด้วยหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร

2.4 ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร

เนื้อหา

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรม ของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติ ตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีและ อารงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

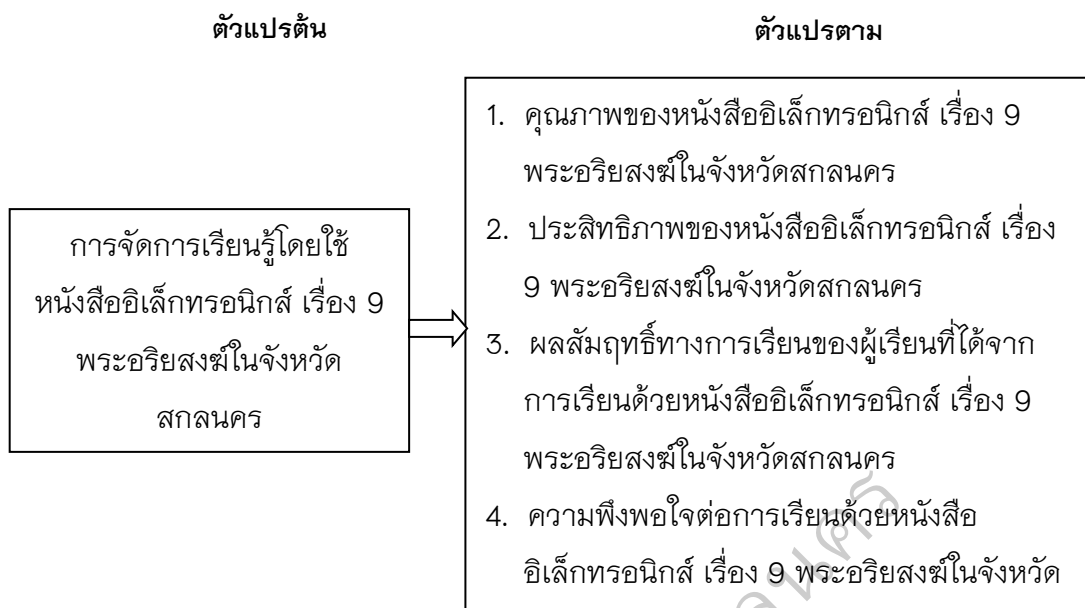
ซึ่งเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ประวัติ ความเป็นมา และหลักคำสอน ของ 9 พระอริยสงฆ์ ที่อยู่ในจังหวัดสกลนคร ดังนี้

1. หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต
2. หลวงปู่ฝั้น อาจาโร
3. หลวงปู่วัน อุตตโม
4. หลวงปู่เทศก์ เทสรังสี
5. หลวงปู่ปาน คุดตสดี
6. หลวงปู่ผ่าน ปัญญาปทีโป
7. หลวงปู่สุภา กันตสีโล
8. หลวงปู่แดงอ่อน กัลยาณธัมโม
9. หลวงปู่บุญหนา ธัมมทินโน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัด สกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. **หนังสืออิเล็กทรอนิกส์** หมายถึง สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมทักษะความรู้ความเข้าใจของเนื้อหา เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนกุสุมาลย์วิทยาคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ที่ประกอบด้วยสื่อต่างๆ ได้แก่ ตัวอักษร รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว เสียง เชื่อมต่อวีดิทัศน์ และเชื่อมโยงข้อมูลที่มีความสัมพันธ์ได้ผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์

2. **พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร** หมายถึง ภิกษุผู้รู้แจ้งธรรมผู้ปฏิบัติตามคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้บรรลุถึงความรู้แจ้งสามารถกำจัดกิเลสตัณหาอุปาทานได้ และยังเป็นพระภิกษุที่ผู้คนเลื่อมใสศรัทธา ที่มีถิ่นพำนักหรือได้จำพรรษาในจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย

2.1 หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

2.2 หลวงปู่ฝั้น อาจาโร

- 2.3 หลวงปู่วัน อุตตโม
- 2.4 หลวงปู่เทศก์ เทศรังสี
- 2.5 หลวงปู่ปาน คุณตสดี
- 2.6 หลวงปู่ผ่าน ปัญญาปทีโป
- 2.7 หลวงปู่สุภา กันตสีโล
- 2.8 หลวงปู่แดงอ่อน กัลยาณธัมโม
- 2.9 หลวงปู่บุญหนา ธัมมทินโน

3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ จากบทเรียนในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีขั้นตอนในการสอน ดังนี้

3.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

3.1.1 ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และศึกษาวิธีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จากคู่มือการใช้

3.1.2 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

3.1.3 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้

3.2 ขั้นกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

3.2.1 นักเรียนศึกษาเนื้อหาจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3.2.2 ทำแบบฝึกหัดจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3.2.3 ตรวจสอบแบบฝึกหัดจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3.3 ขั้นประเมินผล

ประเมินผลการทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ในแต่ละเรื่อง

4. ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง คุณภาพของหนังสือ

อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ในที่นี้จะพิจารณาตามเกณฑ์ 80/80 โดย

เกณฑ์ 80 ค่าแรก หมายถึง ร้อยละคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

เกณฑ์ 80 ค่าหลัง หมายถึง ร้อยละคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

5. คุณภาพของหนังสือเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ผลคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลที่ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ของผู้เรียนซึ่งได้จากการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งวัดจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

7. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง 9 พระอริยสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วัดจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร